

VERKIEZINGSKRANT

VERKIEZINGEN EUROPEES PARLEMENT

Donderdag 23 mei 2019

BEPAAL MEE WIE IN DE EUROPESE UNIE BESLISSINGEN GAAN NEMEN.

ProDemos
Huis voor democratie en rechtsstaat

WAT DOET DE EUROPESE UNIE?

Nederland is lid van de Europese Unie (EU).
In de EU werken 28 landen samen.

Met het Verenigd Koninkrijk erbij
zijn het 28 landen.
Maar dit land wil geen lid meer zijn
van de EU.
Zonder het Verenigd Koninkrijk
bestaat de EU uit 27 landen.

De 28 EU-landen beslissen samen,
bijvoorbeeld over:

ECONOMIE

De EU wil dat het goed gaat met de economie.
De EU-landen besluiten bijvoorbeeld dat sommige
gebieden in de EU meer geld moeten krijgen.
Omdat daar nieuwe technieken worden ontwikkeld.

KLIMAAT

De EU wil de verandering van het klimaat
tegenhouden.
Dat gaat beter als landen samenwerken.
De EU wil dat minder uitlaatgassen en andere
vervuilende stoffen in de lucht komen.
Bomen kappen mag alleen als je nieuwe
bomen plant.

EERLIJKE RECHTSPRAAK

Een regering mag zich niet bemoeien met
het werk van rechters.
In sommige EU-landen gebeurt dat wel.
De EU bepaalt dan of die landen minder geld krijgen
van de EU.

MENSEN DIE NAAR DE EU KOMEN

Door oorlog en armoede komen mensen
uit andere landen naar de EU.
Bijvoorbeeld uit Syrië en Nigeria.
Ze steken de Middellandse Zee over in bootjes.
In 2018 deden meer dan 100.000 mensen dat.
De EU-landen spreken af naar welk land deze mensen
kunnen gaan en hoe zij daar worden opgevangen.
De EU wil ervoor zorgen dat minder mensen naar
de EU komen.

VERKIEZINGEN

Op donderdag 23 mei 2019 zijn de verkiezingen voor het Europees Parlement.

Ben je 18 jaar of ouder?

Ben je officieel Nederlands of heb je een paspoort van een ander EU-land en woon je in Nederland?

Dan mag je stemmen op een Nederlandse kandidaat van een Nederlandse politieke partij bij de verkiezingen voor het Europees Parlement.

HEB JE DE NATIONALITEIT VAN EEN ANDER EU-LAND EN WOON JE IN NEDERLAND?

- ★ Vraag bij je gemeente wat je moet doen om te kunnen stemmen.
- ★ Wil je liever stemmen op een kandidaat van een politieke partij uit het EU-land waar je vandaan komt? Daar moet je meestal iets voor doen, bijvoorbeeld je registreren. De regels daarvoor zijn in ieder land anders.

WAAROM STEMMEN?

JOUW STEM IS BELANGRIJK

751 mensen worden gekozen tot lid van het Europees Parlement. 26 daarvan komen uit Nederland.

Deze mensen beslissen de komende 5 jaar over EU-regels. Die regels gelden ook voor jou.

Met jouw stem kies jij welke Nederlander in het Europees Parlement komt.

WAT DOET HET EUROPEES PARLEMENT?

Het Europees Parlement stemt over nieuwe EU-regels. Die regels hebben invloed op ons leven. Het gaat bijvoorbeeld over:

Hoe duur of goedkoop bellen naar andere EU-landen is.

Regels voor schadelijke stoffen op de werkplek. Bijvoorbeeld voor chemische stoffen waar je kanker van kunt krijgen.

Afspraken over handel met landen buiten de EU. Die afspraken hebben invloed op hoeveel wij verdienen door handel met landen buiten de EU.

Regels voor gebruik van persoonsgegevens. Van elke persoon die een vliegticket boekt, mag de politie gegevens opvragen. Zo wil de EU voorkomen dat criminelen in een ander land komen. Maar een reisorganisatie mag geen gegevens opslaan over ras, gezondheid en seksuele of politieke voorkeur.

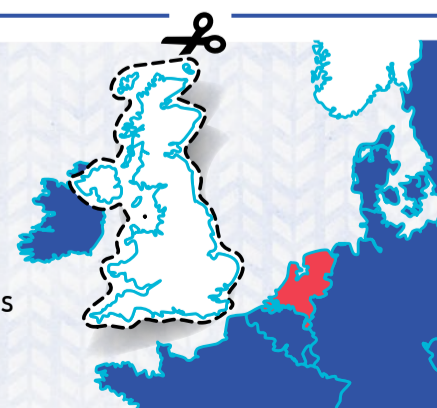
BREXIT

Het Verenigd Koninkrijk wil geen lid meer zijn van de EU. Het woord Brexit betekent dat het Verenigd Koninkrijk uit de EU gaat.

Bij het maken van deze krant was nog niet zeker of de Brexit doorgaat. En ook niet wanneer dan. Is dat nu wel bekend?

Het Verenigd Koninkrijk deed eerst niet mee aan de verkiezingen voor het Europees Parlement. Maar het land blijft waarschijnlijk nog een paar maanden in de EU. Daardoor gaan de Britse kiezers waarschijnlijk toch stemmen.

WIE BESTUREN DE EU?

Het Europees Parlement beslist niet alles alleen.
Het Parlement werkt samen met andere onderdelen van de EU.

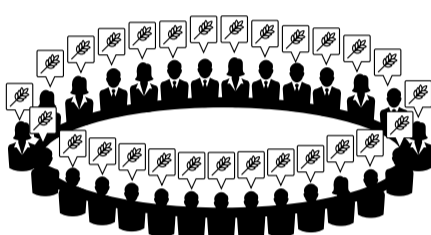
DE EUROPESE RAAD

De leiders van de regeringen van de 28 EU-landen. De Nederlandse minister-president Mark Rutte zit in de Europese Raad. Deze raad neemt de belangrijkste beslissingen. En bepaalt de grote lijnen.

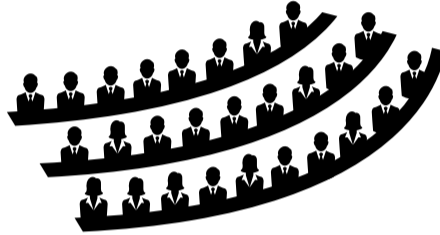
RAAD VAN DE EUROPESE UNIE

In deze raad zitten telkens andere ministers. Er zit wel altijd 1 minister in uit elk land van de EU. Gaat het over regels voor de landbouw? Dan zitten de 28 ministers van landbouw in de raad.

EUROPESE COMMISSIE

In de Europese Commissie zitten 28 commissarissen. 1 uit elk land van de EU. De Europese Commissie stelt nieuwe regels voor. En de Europese Commissie controleert of de 28 landen zich aan de regels van de EU houden.

HET EUROPEES PARLEMENT

Dit Parlement heeft 751 leden. Zij worden gekozen door kiezers uit 28 landen. De mening van de kiezers is belangrijk. De leden van het Parlement willen een beslissing die past bij de mening van hun kiezers.

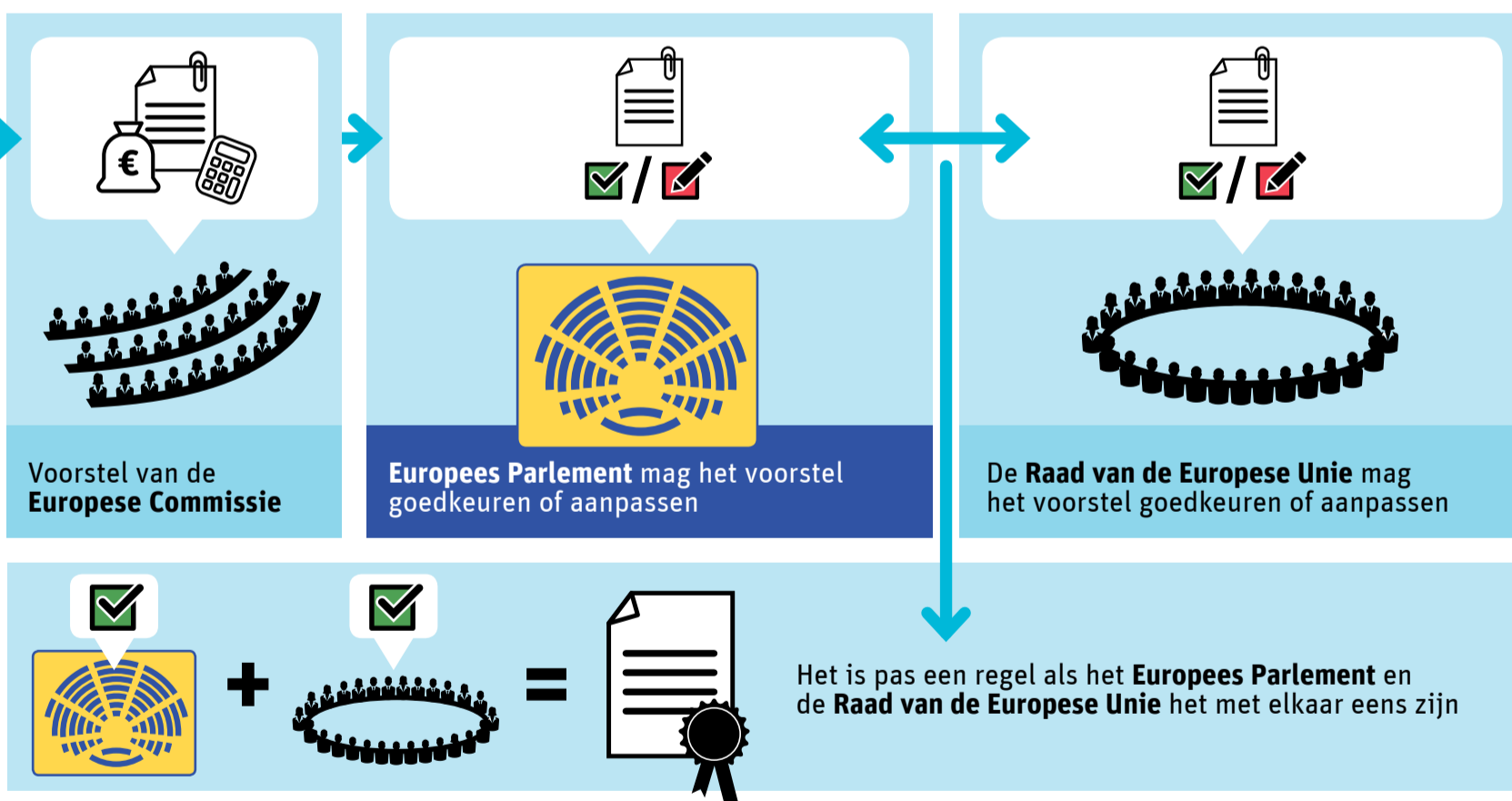
751
LEDEN

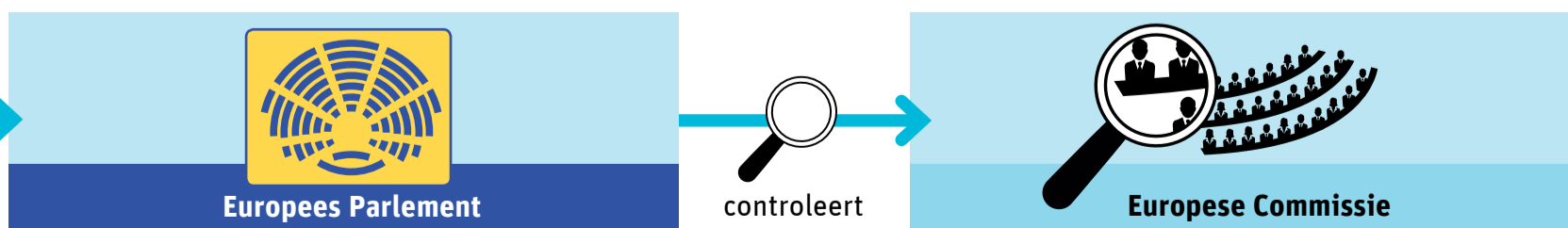
WAT DOET HET EUROPEES PARLEMENT?

1 BESLUIT OVER EU-REGELS

HOE GAAT DAT?

2 KIJKT OF DE EUROPESE COMMISSIE HAAR WERK GOED DOET

OP WIE GA IK STEMMEN?

KIES DE PARTIJ DIE HET BEST BIJ JOUW IDEEËN PAST

Een paar tips:

WAT WILLEN POLITIEKE PARTIJEN? GA OP ZOEK!

Bekijk **plannen** van politieke partijen op hun website of bijvoorbeeld op Facebook of Instagram.

Stel **vragen** aan politieke partijen. Stuur een mail of bel. Het mailadres en het telefoonnummer staan op hun website.

Leden van politieke partijen delen folders uit **op straat**. Of ze komen langs de deur. Je kunt ze alles vragen. Soms zijn er **verkiezingsbijeenkomsten** in de buurt. Daar kun je gratis naartoe.

Kijk tv of luister naar de radio, bijvoorbeeld naar een **verkiezingsdebat**. Daar vertellen politieke partijen welke plannen ze hebben.

PRAAT MET ANDERE MENSEN: JE FAMILIE, VRIENDEN OF BUREN

Vraag voor welke politieke partij zij kiezen. En voor welke politieke partij niet. En waarom. Iedereen mag helemaal zelf kiezen op welke partij hij of zij stemt.

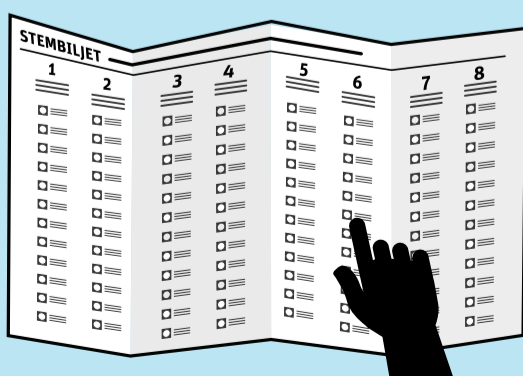
GEBRUIK EEN STEMHULP

Bijvoorbeeld de StemWijzer. Kijk op www.stemwijzer.nl. Hier geef je jouw mening over onderwerpen. Daarna zie je welke politieke partijen het vaak met jou eens zijn.

OP WELKE PERSOON STEM JE?

De meeste mensen stemmen op de nummer 1 van een partij. Dat is de lijsttrekker. Je kunt ook stemmen op iemand anders van de lijst. Bijvoorbeeld speciaal omdat het een vrouw of een jongere is. Of omdat het iemand is die je kent.

STEMMEN: HOE DOE JE DAT?

1

JE KRIJGT EEN STEMPAS THUIS

De gemeente stuurt je een stempas en een lijst met de Nederlandse kandidaten voor het Europees Parlement.

Op de stempas staat welk stembureau het dichtst bij jouw huis is.

2

KIES EEN POLITIEKE PARTIJ

Welke partij vind jij de beste?

Je ziet op de kandidatenlijst welke partijen in Nederland meedoen aan de verkiezingen voor het Europees Parlement.

3

GA NAAR HET STEMBUREAU

Ga met je stempas naar het stembureau.

Neem ook je paspoort of rijbewijs of identiteitskaart mee.

Je kunt hiermee stemmen als het geldig is. Je mag er ook nog mee stemmen als het maximaal 5 jaar verlopen is.

4

LEVER JE STEMPAS IN

Geef je stempas aan de mensen van het stembureau.

Laat ook je paspoort of rijbewijs of identiteitskaart zien.

De mensen van het stembureau controleren je stempas en wie je bent.

5

JE KRIJGT EEN STEMBILJET

Op het stembiljet staan de politieke partijen die in Nederland meedoen aan de verkiezingen voor het Europees Parlement.

Bij elke partij staan de namen van de kandidaten van die partij. Dat zijn de mensen op wie je kunt stemmen.

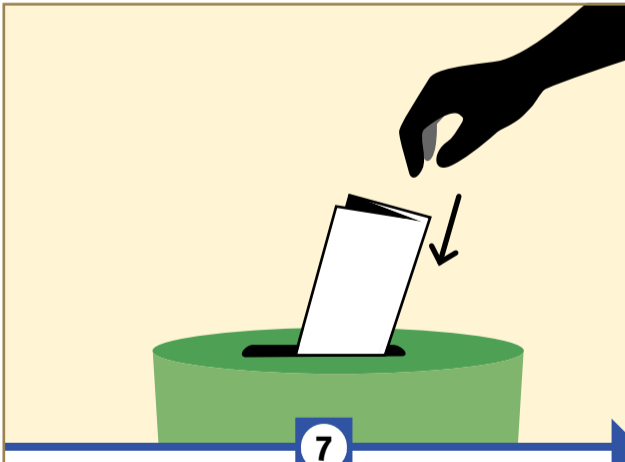

6

KLEUR ÉÉN VAKJE ROOD OP HET STEMBILJET

Ga een stembokje in met je stembiljet.

In het stembokje ligt een rood potlood. Zoek op het stembiljet de naam van de persoon op wie jij wilt stemmen. Kleur het vakje voor deze naam rood.

7

DOE JE STEMBILJET IN DE STEMBUS

Vouw het stembiljet weer op en stop het in de stembus.

8

JE HEBT GESTEMD!

Na 21:00 uur worden alle stemmen geteld. De uitslag wordt daarna bekendgemaakt.

Je vindt de uitslag op internet, bijvoorbeeld op www.nos.nl. Of in het nieuws, op radio, TV of in de krant.

STEMMEN: WAT MAG WEL EN WAT MAG NIET?

ALLEEN

Je mag niet samen in een stemhokje staan. Stemmen doe je alleen. Blinde mensen mogen wel geholpen worden. Mensen met 2 armen in het gips ook. Iemand van het stembureau mag dan helpen. Of iemand die je zelf kiest.

BLANCO

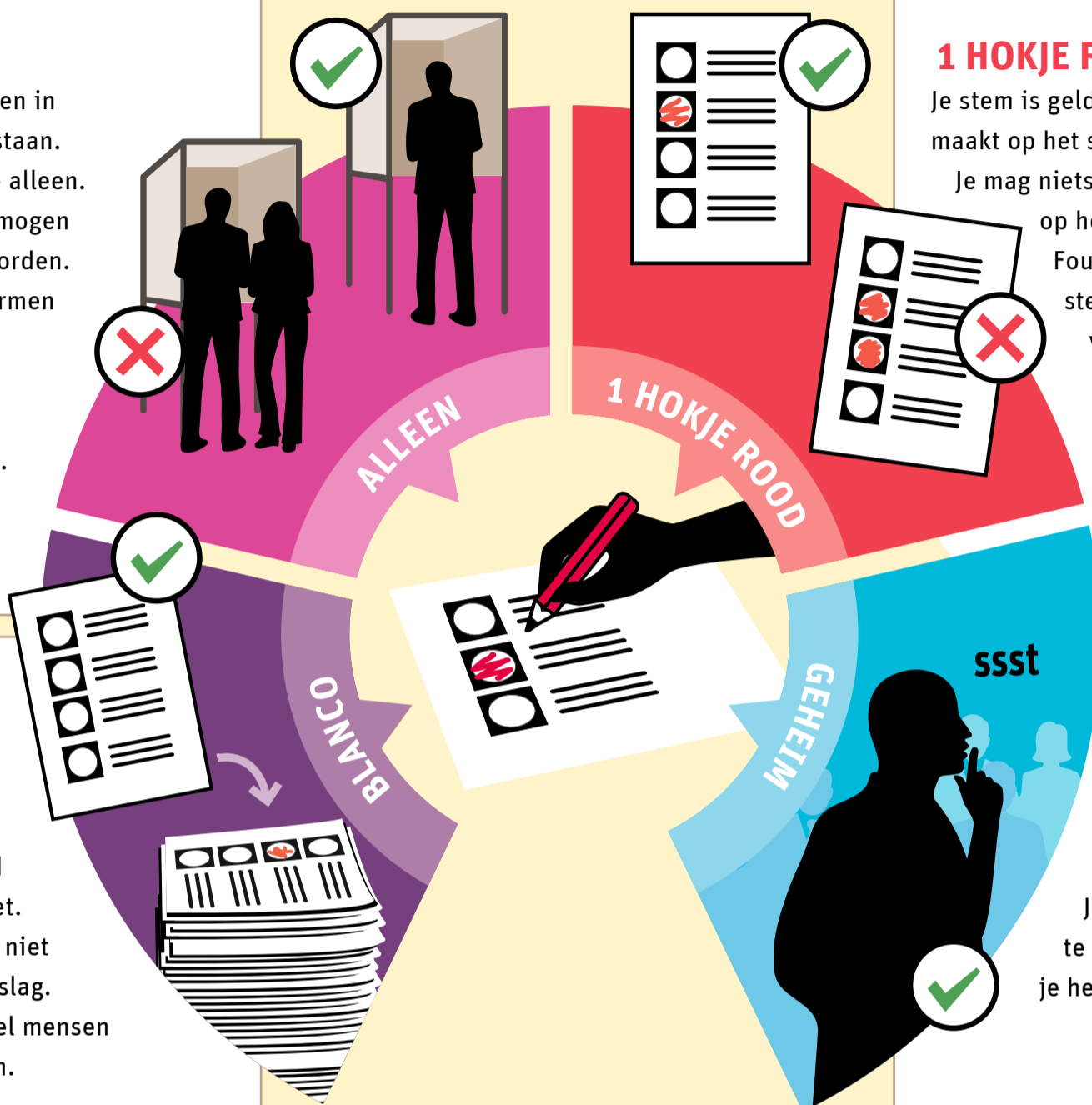
Je mag blanco stemmen. Dan maak je geen hokje rood op het stembiljet. Je stem telt dan niet mee voor de uitslag. Wel voor hoeveel mensen gestemd hebben.

1 HOKJE ROOD KLEUREN

Je stem is geldig als je 1 hokje rood maakt op het stembiljet. Niet meer. Je mag niets schrijven of tekenen op het stembiljet. Foutje? Vraag een nieuw stembiljet aan de mensen van het stembureau. Dat mag 1 keer.

GEHEIM

Je kiest helemaal zelf op welke partij en welke persoon je stemt. Je hoeft aan niemand te vertellen op wie je hebt gestemd.

STEMPAS KWIJT?

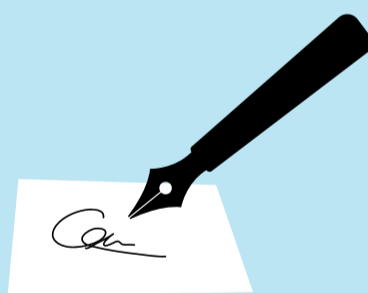
Je kunt een nieuwe stempas aanvragen bij de afdeling Burgerzaken van jouw gemeente. Dat kan tot woensdag 22 mei 2019 12:00 uur.

NIET ZELF STEMMEN?

Je mag iemand anders vragen voor jou te stemmen. Dat heet machtigen. Doe dan 3 dingen:

- 1 Vul de achterkant van de stempas in.
- 2 Zet je handtekening op de achterkant van de stempas. Hiermee geef je iemand anders toestemming om voor jou te stemmen.
- 3 Geef je stempas én een kopie van je paspoort of rijbewijs of identiteitsbewijs aan de persoon die voor jou gaat stemmen.

KLAAR OM TE STEMMEN?

1.

Op welke partij ga ik stemmen?

2.

Op welke persoon ga ik stemmen?

3.

Waar is het stembureau?

4.

Stempas bij me

5.

Paspoort, rijbewijs of identiteitsbewijs bij me

 KLAAR OM TE STEMMEN!

STICHTING LEZEN & SCHRIJVEN

Wil je beter leren lezen, schrijven of rekenen? Of makkelijker thuis je administratie doen? Of solliciteren? Of wil je anderen hiermee helpen? Bel dan **0800 – 023 44 44** of kijk op www.lezenenschrijven.nl.

EUROPE DIRECT INFORMATIECENTRUM (EDIC)

Het EDIC geeft informatie over de Europese Unie en organiseert debatten en bijeenkomsten.

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

PRODEMOS

ProDemos is het 'Huis voor democratie en rechtsstaat'. ProDemos legt uit wat de spelregels zijn van de democratie en de rechtsstaat en laat zien wat je zelf kunt doen om invloed uit te oefenen – in de gemeente, het waterschap, de provincie, het land en Europa. ProDemos maakt ook de StemWijzer. Kijk op www.stemwijzer.nl.

Samenstelling en tekst: ProDemos **Vormgeving:** Lidewij Spitshuis Ontwerpstudio **Druk:** Rodi Rotatiedruk
In samenwerking met: Europe Direct Informatiecentrum (EDIC), Stichting Lezen & Schrijven en Stichting Makkelijk Lezen
ProDemos – Huis voor democratie en rechtsstaat | Hofweg 1H, 2511 AA Den Haag | 070 7570200 | info@prodemos.nl | www.prodemos.nl